

вышла отличная пирога, такая большая, что смело могла поднять двадцать пять человек, а следовательно, и меня со всем моим грузом.

Я был в восторге от своего произведения: никогда в жизни не видал я такой большой лодки из цельного дерева. Зато и дорого же она мне обоилась. Сколько раз пришлось мне, изнемогая от усталости, ударять по этому дереву топором” [2, с. 115].

На безлюдному острові Робінзон Крузо став зовсім іншою людиною. Він переміг свої негативні звички, а також страх, сумніви, відчай. Ось чому відтепер ми вважаємо його Людиною з великої літери.

Висновки. Даніель Дефо в образі Робінзона Крузо втілює просвітницькі ідеї діяльного ставлення до життя, пошуків шляхів його вдосконалення, перетворення. Робінзон також втілює просвітницькі уявлення про “природну людину” в її взаємовідносинах з природою. На думку літературознавців, у романі Даніеля Дефо вперше розвивається тема творчої праці, яка допомогла Робінзону залишитися людиною. Твір англійського письменника “Робінзон Крузо” розповідає читачеві про духовний шлях людини, про те, як вона змінюється внутрішньо і переоцінює свої погляди на життя, при тому шукаючи вищий сенс людського буття.

Література

1. Бароко, класицизм, просвітництво. Література XVII – XVIII століть: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво “Ранок”, 2003. – 224 с.
2. Жизнь и удивительные приключения морехода Робинзона Крузо / Переск. с англ. и предисл. К.Чуковского; Рис. Ж.Гранвиля. – Переизд. – М.: Дет. лит., 1985. – 270 с., ил. – (Школьная б-ка).
3. Зарубіжна література: Підруч. для 6 кл. загальноосв. навч. закл./ Надія Півнюк, Олена Чепурко, Наталя Гребницька. – К.: Освіта, 2006. – 256 с.
4. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А-К/ За ред. Н.Михальської та Б.Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 824 с.
5. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т.Гром’як, Ю.І.Ковалів та ін. – К.: ВЦ. “Академія”, 1997. – 752 с.

Сасенко Є.В.

*Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка
Науковий керівник – к. філол. н, доц. Кравченко В.Л.*

Концептуальні метафори у представленні концепту МРІЯ в англомовному дискурсі

На сучасному етапі розвитку когнітивної науки особливу увагу дослідників привертає сфера когнітивної семантики, оскільки проблема усвідомлення інформації, що поступає до мозку людини ззовні, залишається досить **актуальною** [2, с. 146].

Когнітивна семантика є визначеною теорією значення, специфіка якої полягає в тому, що в ній вагоме місце відводиться людині, як спостерігачу. Суб’єкту, носію когніції приписується активна роль у формуванні значень мовних одиниць: людина формує значення, а не отримує їх у готовому вигляді, а також займає активну роль у виборі мовних засобів для опису тієї чи іншої ситуації, і в розумінні мотивів цього вибору [1, с. 10-12].

Процес концептуалізації спрямований на виділення мінімальних змістовних одиниць людського досвіду, структур знання; він є причиною виникнення певних уявлень про світ у вигляді **концептів**: концептуальних структур або “фіксованих у свідомості людини смислів” [там само, с. 22].

Мета полягає у виявленні засобів репрезентації концепту МРІЯ в англомовному дискурсі, розглянутих в аспекті їх семантико-когнітивних особливостей. Слід зазначити, що цей концепт не досліджувався на матеріалі англійської мови, лише було звернення до цього концепту при розкритті його репрезентації в російській концептосфері [4].

Окрім номінативної й експресивно-оцінювальної, метафора виконує в мові концептуальну функцію, яка базується на спроможності формувати нові концепти, виходячи з вже сформованих понять. Метафора виконує концептуальну роль при визначенні непередметних сутностей в науковій, суспільно-політичній і побутовій сферах.

Концептуальні метафори забезпечують можливість осмислення недискретних феноменів (праці, інфляції, політики й т.п.) у термінах дискретних сутностей або речовин [5, с. 46 і далі]. Відповідно до теорії концептуальної метафори, перенесенню піддається не ізольована назва (із властивим їй прямим номінативним значенням), а цілісна концептуальна структура (схема, фрейм,

модель, сценарій), що активується певним словом (фокусом метафори) у свідомості носія мови завдяки конвенційному зв'язку цього слова з даною концептуальною структурою. Отже, у когнітивній семантиці метафору розуміють як перенесення когнітивної структури, що прототипово пов'язана з певним мовним вираженням, із тієї змістовної сфери, до якої вона спочатку належала, до іншої сфери. Відбувається проекція однієї концептуальної сфери на іншу, своєрідна експансія концептів сфери-джерела, унаслідок якої йде захоплення й освоєння ними нової сфери – сфери-мети. Таким чином, за допомогою концептуальної метафори виникають нові концепти для позначення непередбаченої дійсності. Таку метафору можна вважати гіпотетико-когнітивною моделлю, маючи на увазі її основну функцію – створення нових понять [3, с. 193].

Спрямованість на формування концептів обумовлює поєднання в метафорах, предметних сутностей в указаних сферах двох функцій: номінативної і концептуальної.

Концептуальна метафора слугує цілі вербалізації поняття, визначаючи те, що до неї немало словесного вираження.

Концептуальна метафора проходить через стадію образу. Її відмінність полягає в кінцевому результаті. Концептуальна метафора як і інші її типи створюється на асоціативно-образній основі і під час свого виникнення та свого першопочаткового функціонування осмислюється носієм мови як семантично-двопланове утворення. В ній присутня внутрішня форма прямого значення додаткового компоненту.

Мовленнєва номінація відбувається для визначення не мовленнєвого об'єкту, тому в процесі метафоричної номінації включається понятійний аспект, аспект мовленнєвого значення і позамовленнєва сторона необхідна для формування метафори будь якого типу. Умовою для такого типу є наявність позамовленнєвої реальності, яка потребує визначення.

Про форми представлення народної свідомості з концептом МРІЯ можна розкрити в сталих висловах, які виникають в певні періоди розвитку сучасного англomовного дискурсу. Ця стаття є спробою виявити шляхом концептуального аналізу деякі особливості репрезентації концепту МРІЯ.

Метафора є важливим чинником, що констатує дискурс. Це підтверджують сучасні дослідження дискурсу. Для публіцистичного дискурсу вивчення метафоричних моделей має також і практичне значення, оскільки вони розглядаються як засіб аналізу стану суспільної свідомості. Метафора це пошук, спроба вийти за межі отриманого досвіду взаємодії зі світом, спираючись на власні знання.

Існують дві основні можливості метафоричних моделей. Дослідник може або виходити з концептуальної сфери джерела, або розпочати аналіз зі сфери мети.

Увагу зосередимо на метафорі персоніфікації, яку в теорії метафори розглядають як базову і вважають однією з тих метафор, що лежить в основі розуміння людиною навколишнього світу. Отже метафора персоніфікації передбачає осмислення неістоти як істоти, неживого як живого, предмета як особи. Концепт МРІЯ представлений за допомогою цієї метафоричної моделі як особа, оскільки людина співвідносить світ із самою собою, це дозволяє їй краще розуміти його.

Концепт МРІЯ представлений у вигляді організму, що має тіло, наприклад: *“Dream has been a body...”* [6].

Цей концепт працює щоб досягти поставлених перед собою цілей: *“Dream works at all hours of the day and night to achieve its goals”* [7]. Концепт МРІЯ може говорити: *“Dream speaks only in whispers of its designs”*. МРІЯ бажає мати владу: *“Dream seeks to achieve huge money over swaths of strategically-important territory and do whatever is necessary to gain this control”* [6].

МРІЯ бажає володіти речами: *“The dream has come to mean a variety of things pertaining to ownership”* [7]. Чим саме бажає володіти, наприклад: *“To have own home? To own a car? Have a job and the pursuit of monetary wealth”* [7]. МРІЯ бажає мати свободу вибору, наприклад: *“Dream desire to have freedom to achieve goals in life through work”* [6]. МРІЯ бажає досягти успіху, наприклад: *“Dream belief in the opportunity to achieve some form of quantitative or qualitative success”* [6].

Цей успіх ділиться на три категорії: абсолютний (absolute success), відносний (Relative success), наприклад: а) absolute success – *“In this case achieving the American dream implies reaching some threshold of well being, higher than there one began but not necessarily dazzling”* [6]; *“Competitive success-requires ‘achieving victory over someone else’* [7]; б) Relative success – *“Here achieving the dream consists in becoming better off than some comparison point”* [7].

Отже, була зроблена спроба проаналізувати концепт МРІЯ з лінгвістичної точки зору, що дозволило розкрити деякі специфічні ознаки його семантики, отримати більш об'ємне та різнобічне уявлення про нього.

Проведений аналіз метафоричних моделей дозволив розкрити семантичні ознаки концепту МРІЯ, розглянути способи його вербального втілення.

Література

1. Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика: Курс лекций по английской филологии. – Тамбов: Тамбовск. ун-т, 2000. – 123 с.
2. Кравченко В.Л. Роль опозиції “свій” – “чужий” у концептуальній структурі євроінтеграційного дискурсу // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Зб. наук. праць. – К.: Київськ. нац. ун-т імені Т.Шевченка, 2003. – Вип. 6. – 2005. – С. 146-152.
3. Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира / Б.А.Серебренников, Е.С.Кубрякова, В.М.Постовалова и др. – М.: Наука, 1988. – 216 с.
4. Сергеев С.А. Особенности объективации концепта “мечта” в русской языковой картине мира: Дис.... канд. филол. наук: 10.02.01. – Кемерово, 2005. – 234 с.
5. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. – Chicago, L.: The University of Chicago Press, 1980. – 242 p.

Список джерел фактичного матеріалу

6. Goldman D. Do dreams really contain important secret meaning? // New York Times. – Tuesday, July 10. – 2007. – P. 34-35.
7. Rothschild J. Facing Up To The American Dream: Rise, Class and The Soul of the Nation // New York Times. – Wednesday, June 5. – 2008. – P. 22-23.

Сахарук І.В.

Донецький національний університет

Науковий керівник – к. філол. н., доц. Ситар Г. В.

Дистанційний курс “Вступ до спеціальності”: принципи створення та структура

Основна тенденція подальшого розвитку сучасної цивілізації – це перехід від індустріального суспільства до інформаційного, в якому об’єктами та результатами праці стануть інформаційні ресурси та наукові знання. Основним принципом побудови об’єднаного європейського інформаційного суспільства є Lifelong Learning, або навчання через усе життя, що дає сучасній людині можливість повноцінного життя в суспільстві [3, с. 12]. Головний засіб, що забезпечує цей різновид навчання, – дистанційна освіта. Дистанційне навчання у світі розглядається як найбільш ефективний засіб забезпечення безперервної освіти, шлях до її демократизації та гуманізації. Тому створення дистанційних курсів належить до актуальних завдань сучасної науки.

Метою пропонованого дослідження є визначення принципів створення та структури дистанційного курсу з дисципліни “Вступ до спеціальності”, який викладається для студентів І курсу спеціальності “Прикладна лінгвістика” Донецького національного університету. Поставлена мета передбачає розв’язання таких завдань: 1) характеристики дистанційного навчання; 2) обґрунтування принципів і методів дистанційного навчання; 3) визначення вимог до дистанційного курсу; 4) з’ясування організації та структури дистанційного курсу; 5) обґрунтування особливостей розробки дистанційного курсу.

Дистанційна освіта – це універсальна форма навчання, що використовує традиційні педагогічні, нові інформаційні та телекомунікаційні технології, реалізує індивідуальний підхід до навчання та дозволяє навчатися кожному студенту за особистим графіком.

Дистанційне навчання характеризується такими особливостями: а) гнучкість; б) асинхронність; в) використання сучасних технологій; г) відкритість; ґ) інтерактивність; д) індивідуалізація навчання; е) ресурсомісткість; ж) масовість [1, с. 47].

Існує перелік вимог до модулів, посібників, дизайну дистанційного курсу: а) зміст має фокусуватися на проблемі, а не на предметі; б) дистанційний курс має бути тісно пов’язаним із практичним застосуванням; в) дистанційний курс має використовувати професійний досвід студента; ґ) студентові повинна надаватися можливість самоконтролю; г) врахування особливого стилю навчання студента [3, с. 115].

Структура дистанційного курсу представлена такими компонентами: 1) домашня сторінка курсу; 2) вступ; 3) анкети для потенційних учнів; 4) питання для попереднього самотестування; 5) власне навчальний курс, структурований за модулями (13 модулів для дистанційного курсу з дисципліни “Вступ до спеціальності”); 6) практичні завдання, вправи; 7) блок творчих завдань; 8)